

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3.50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7.90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9.50 K za četrt leta 4.80 K

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inserati: Enostopna peti-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.,
večkrat po dogovoru.

129. številka

V Ljubljani, v soboto, dne 27. novembra 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila an list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo na-
ročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla
naročnina koncem meseca novembra, da jo zo-
pet obnové.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—

za pol leta „ 7.—

za četrt leta „ 3.50

na mesec „ 1.20

Za Nemčijo:

za pol leta K 7.90

za četrt leta „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9.50

za četrt leta „ 4.80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj pri-
poročajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in
znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in ka-
varnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo
naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim
ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Poslanec Adler o parlamentu in vladi.

Pred prvo sejo poslanske zbornice je bila, ka-
kor smo že poročali, v sredo seja klubskih načel-
nikov, na kateri je v imenu socialno-demokratske
zveze govoril poslanec dr. Adler. Iz njegovega go-
vora podajamo sledeče najvažnejše momente:

Naša stranka je načeloma nasprotna oviranju
parlamentarnega dela z obstrukcijo in meni, da
ni primerno in opravičeno parlamentarno sred-
stvo, da se le izsili gotova politika ali da se strmo-
glavi vlade, proti kateri se bojujemo tudi mi, s

tem, da se ohrani parlament. Obstrukcija je po na-
šem prepričanju skrajno sredstvo in le tedaj upra-
vičena, če gre narodu ali razredu za življenje; ni-
kakor pa ni sredstvo normalne parlamentarne
opozicije. Naša stranka je hotela, da se ne prekine
parlamentarno delo. Končno se mora priznati, da
je imel premor nekaj dobrega, zakaj gotovo je, da
tak pogovor strank, kakršen je danes, ne bi bil
mogoč pred tremi tedni. Zatorej se to lahko smatra
za napredek in za odprt pot, po katerem se gre
lahko dalje. Po drugi strani se pa mora prav zelo
obžalovati, da se odpre debata o besedah in da
se spravljajo v ospredje vprašanja šablone, name-
sto da bi se spravile v razgovor reči, o katerih se
je treba pogovoriti. Vsem volilecem bi se zardelo ne-
smiselno, če bi dobili vpogled v oblike, ki jih je
dobil politični boj strank v zadnjih tednih. Vse se
vrti bolj okrog talmudističnega razlaganja besed,
nego okrog izražanja volje. Od Slovenske enote in
od nemške strani se je naglašalo, da je na obeh
straneh živa želja, da bi parlament deloval. Naša
stranka se z vso odločnostjo pridružuje tej želji.

Omeniti pa moram, da stoji vlada ob tem pre-
piru ob strani, in ponovno je v trenetkih, ko je
bilo možno zblizanje, ali ko se je kazala kakšna
pot, z dejanjem ali pa z nehanjem otežčala nastop
na taki poti. To obtožbo lahko izrekam samo v
tej nedoločeni obliki, kajti spričo megle nega načina,
na kateri se zdaj obravnavajo reči, žal, ni ničesar,
kar bi se dalo prijeti. Ker je na vseh straneh zbor-
nice želja, da bi parlament živel, je treba le spretne
roke, da bi dala tej volji tudi parlamentarničen,
stvarni izraz. Te volje manjka in človek ima vtisk,
da se želi živeti ne od delovanja parlamenta, am-
pak od njegove nezmožnosti.

Slovenska enota bi najbolje poslužila opoziciji,
ki jo hoče baje voditi proti vladi, če bi stopila na
tla realnega političnega boja, kjer bi se morala
iskati večina, resnična, politično učinkojoča večina,
pa se ne bi smela omejeovati na nezavisne nujne
predloge z nezavisnimi dvetretjinskimi večinami, ki
ne dokazujejo ničesar.

Ravnanje z nujnimi predlogi tudi nima pre-
velikega praktičnega pomena, kajti če bi bila Slo-

vanska enota prišla do sklepa, da umakne svoje
nujne predloge, bi se vedno imeli pred seboj sku-
pine, ki se ne bi podložila temu sklepu. Razlika
je le ta, da imamo sedaj razpravljati o Kramar-
jevem nujnem predlogu, četim bi drugače imeli kak
predlog radikalne skupine. Ako trdijo gospodje od
Slovenske enote, da njihovi nujni predlogi nimajo
obstrukcijskega namena, tedaj mora izraziti to v
načinu parlamentarnega obravnavanja nujnih pred-
logov. Če v kratkem času se bo spoznalo, če je
tukaj volja, rešiti te predloge in tako priti do dnev-
nega reda, ali pa se hočejo zavleči predlogi. Saj
bi se lahko dogovorili, da se rešijo nujni predlogi
kolikor le mogoče brez potratu časa ali pa bi se
morda v kratkem času lahko prišlo do drugega
glasovanja in bi se dobil čas za rešitev proračun-
skega provizorija.

Socialni demokratje smo v odločni opoziciji
proti vladi in zelo želimo, razložiti vzroke te opo-
zicije v zbornici; izvajati hočemo to opozicijo in za
to se nam zdi proračunski provizorij primerni tre-
notek. Obžalujemo le, da ni opaziti te želje ne pri
Slovenski enoti, ne na strani vlade. Sedaj lahko
mirno rešimo nujne predloge in morda se posreči
hvalevrednim poizkusom in trudu gospoda Glom-
binskega, da se v kratkem času doseže rešitev nuj-
nih predlogov.

Volitve v obrtno sodišče v Ljubljani in pravi ljudski sleparji.

Klerikalna, ali takozvana Slovenska ljudska
Stranka, je pri teh volitvah pokazala, koliko je
slovenska in koliko je ljudska ter koliko so ji mar
delavske koristi. Obrtno sodišče je institucija, v
kateri imajo biti zastopani na eni strani deloda-
jalci, na drugi strani delavci, kot strokovnjaki, da
se zamore na tak način priti v senatu vsaj deloma
in približno do pravičnega rezultata, kadar ima to
sodišče razpravljati in sklepati. In sedaj pogledjmo,
koliko bode to sodišče moglo nepristransko delo-
vati v korist onim, katerim je pravzaprav name-
njeno, seveda po zaslugi klerikalcev, ki imajo
povsod polna usta, da hočejo delavcu pomagati,
da ga hočejo rešiti i. t. d.

PODLISTEK.

Osamov vrt.

Konec.

Moja duša se je zgrozila in skrčila, kajti že je
vedela prihodnjo besedo velikega očitanja, ki jo je
morala zadeti kakor bič trmoglavca konja...

«Zakaj zaničuješ zemljo? ...»

Tedaj se je izvil pretilen vzdih iz globočin pod
meno in kakor porogljiv krohot je završelo po
zraku. Tedaj je postala moja duša majhna v pre-
velikem sramu; iz znojnice ji je prodrlo potrto
priznanje ter se je razširilo kakor voda, kadar pride
iz globokega korita na ravna tla in liki ogromen
kolobar je objelo celo zemljo — grenko, skesano
priznanje:

«Oj, Osamo, oj, Zemlja — iskal sem ideale in
moje tavaajoče prizadevanje je preganjalo lepoto, pa
sem poglaval svoje hrepenenje, naj lovi vzvišeno...»

«Lepo je veliko, najlepše je največje», je za-
donel neizrečeni odgovor, «ti si pa iskal malo in
del in odvrnil si se od celega. Cvetlica zvone, ako
jo iztrgaš iz tal, na svoji gredi daje celemu svetu
lepoto. Ti pa si ji branil sokove — zaničeval si
zemljo, zaničeval si kruh in bogovi žalujejo. Jajce
se mora znesti, da zapoje ptica lahko v zraku, dež
mora rositi iz oblakov, da lahko tečejo studenci,

In tebi so dejali bogovi, ti jih pa nisi razumel:
Nasičena mora biti lakota ljudi, pa postane njih
duša lahko svobodna in njih hrepenenje mogočno.
— Ker jih nisi razumel, si nizko cenil lakoto, ki
so ti jo dali in zaničeval si kruh, ki so ti ga po-
nujali.»

In še preden sem dokončal svoje vprašanje,
sem zaslišal odgovor:

«Molči, Arbatan, kajti svojo malenkost hočeš
razkriti in razodeti svojo slabost, tarnajoč o težavah
radi kruha, ko vendar nisi ničesar storil, da bi
postel velik in močan v celem — v mnogem, ki
je Eno in ki ima moč nad lakoto in skupno lakoto
in veliko hrepenenje. Arbatan — v mojem vrtu
cveto čudežne cvetlice — žive cvetlice — tako žive
kakor ti, a žive lepše življenje. Že tisti četja cveto
v mojem vrtu; nekdanj so bile slabe in zanikarne
in le malo jih je vzcvetelo v slabotnih cvetih, brez-
barvno in bolno, kajti nadaleč so morale njih kore-
nine iskati borno roso in ves trud jim je požrlo
klaverno bitje. In njih hrepenenje po barvah in
dišavah je bilo bolno in trudno. Bile so žive cvet-
lice, nekega dne zbudene v življenje kakor črv in
morski klobuk, kakor jelen in človek. Njih trpljenje
je bilo veliko in še večja njih tuga. Vse barve so
ostale v solncu in v mavrici in — kamor niso
vedele — v globočinah zemlje. Tedaj so radi skup-

nega hrepenenja zedinile vse korenine pa so pri-
vlekle rodovitne zemlje za vse ter so nasitile lakoto
svojih korenin, da jim ni bilo težko, njih listovje
pa je postalo veliko in v njih cvetje se je izlilo
tisoč barv in hrepenenje se jim je napolnilo z ve-
seljem ter je vzletelo izpolnitvi nasproti. Tako so
cenile svojo lakoto a naredile so jo majhno, da ne
more več vladati nad njimi. Arbatan — ti imaš
gospodarja nad seboj in zaman skripaš z zobmi.
Tvoji ideali se ti rogajo po pravici, kajti podajajo
se samo močnemu, ti pa ležiš truden v prahu pred
lakoto in pljuješ na kruh. Arbatan — pridi to noč
v moj vrt...»

Tedaj pa je planila moja duša in v kjubujoči
bolesti je vzkliznila:

«Oj, Osamo, kako je mogoče, da si tudi ti
krivičen, pa vendar vidiš v najnotranjše skriv-
nosti moje duše! Iskal sem kruha, kadar me je
morila lakota, ti veš — in ti veš tudi, kako težko
ga je bilo najti...»

A že mi je Osamova brezglasnost prekinila
besedo:

«Tako so hoteli bogovi, da se učiš in zopet
ti je ostala njih volja nerazumljiva. Arbatan — ali
si sam? Mnogim so podelili bogovi lakoto, mno-
gim tudi hrepenenje in vedno je eno hrepenenje,
veliko, božansko hrepenenje, ki stremi v eno in ki

V velikem obratu, kjer so delavci najbolj izkoriščani, in sicer taki delavci, ki so dandanes najbolj pomilovanja vredni zaradi svoje zaostalosti, so jih klerikalci izročili na milost in nemilost v roke najbolj brutalni in dosedaj izkoriščevalni, Slovencem sovražni nemški veleposesti. In taki ljudje se hočejo imenovati delavske prijatelje in slovensko narodne. V velikem obratu so izvoljeni ljudje s pomočjo klerikalne svojati v zvezi z nemškimi izkoriščevalci, ki so vse kaj drugega kakor delavci ali njih bližnji prijatelji. Vzemimo na primer, naj vložijo pritožbo zidar ali drugi delavec te stroke, ki je najbolj zatirana, proti nemški stavbinski družbi kranjski ali nemški Firmi Tönies, tam, kjer znajo delavce prav na umeten način izsesovati. Koliko bode mogel ta delavec pričakovati, da se reši njegova pritožba v takem zmislu, da bi bila njemu ugodna? Na eni strani bode sedel kot zastopnik nemškega kapitala blagajnik stavbinske družbe Vrtačnik, na drugi strani Gustav Tönies, tisti brezobzirni nemški velekapitalist, ki ga zidarji po celi Kranjski, Primorski in daleč, daleč naokrog prav dobro poznajo, tisti G. Tönies, ki je še pred nedavnim pripeljal svojemu polirju Vičiču na stavbi na Franca Josipa cesti dve krepki zašusnici, tisti G. Tönies, ki meče zidarje s policajema iz pisarne, tisti G. Tönies, ki morajo zidarji vsako spomlad pri njemu strajkati, ako hočejo izvedeti, koliko da zaslužijo na dan, tisti G. Tönies, ki so zaradi njega delavci dosedaj hodili po sodnji brez uspeha, ker jih noče v jeseni plačati i. t. d., i. t. d. Vprašajte se torej vsi tisti, ki ste volili klerikalno-nemško listo, koliko imate pričakovati od senata, v katerem vas bosta sodila Tönies in Vrtačnik. Menda vam bode odgovor prav lahek in jasen.

Ako bode delavec čutil krivično obsodbo imenovanih sodnikov, ima pravico, da se pritoži dalje na vzklicno sodišče; ali vprašati se morate, koliko bode zopet tukaj dosegli. Pri prvi instanci smo videli, da nimamo pričakovati nič, pri drugi instanci vidimo, da nimamo pričakovati zopet nič, in sicer zato ne, ker bodo v najvišji instanci zopet sedeli ljudje, ki so znani in že večkrat pokazali, da so še hujši sovražniki in izkoriščevalci delavcev kakor imenovani. V vzklicno sodišče so zopet izvoljeni po zaslugi slovenskih klerikalcev v skupini delavcev v velikem obratu kot prisodnik sodišča blagajniški knjigovodja Medica, dobroznan pri delavcih kot njih dobri »prijatelj«, osobito pri zidarjih, ki jim je lansko leto enostavno kar brez vprašanja trgal plače in pisal na knjižice kar po 40 vin. do ene krone manj, nego jim je bila prvotno spomladi odmerjena, kot zastopnik delodajalcev; na drugi strani bode sedel ravnatelj Kranjske stavbene družbe gosp. Pammer, ki ga baš ni treba svetu šele sedaj opisovati, ker je že večkrat sam poskrbel, da ga je svet spoznal posebno med delavstvom.

Torej vprašajte se, delavci Kranjske stavbene družbe in drugi, koliko imate pričakovati od te družbe, ki bo sedela tudi po vaši zaslugi v najvišjem delavskem sodišču. Tudi ta odgovor bode dobili sami!

In take sodnike so vam vrinili slovenski »delavski prijatelji«, črni politični sleparji in dema-

se hoče izpolniti v enem. In vsi ga nosijo v sebi in vsi so dobili lakoto. In niso razumeli, da morajo vsi premagati lakoto, da jo morajo skupaj premagati radi skupnega hrepenenja. Zaničeval si lakoto, a prepustil si ji vlado tako, da je lahko vsak dan trpinčila tvoje hrepenenje in vsak dan je smela žalostiti tvojo dušo. Bogovi so ti pa dali lakoto, da postaneš gospodar nad njo in zemlja ti ponuja kruha, da jo nadvladaš...

«Oj, Osamo,» je zaklicala moja izmučena duša, «ali ne hodi tvoja noga po zemeljskih poljanah?»

Med rožami in orhidejami, med tulipani in vijolicami je našla moja opojena duša svojega lastnega hrepenenja izpolnitev; v Osamoyem čudežnem vrtu je živel pesem in beseda, luč in barva; nad živimi cveticami sta ples alikolo lepota in modrost; pod palmami sta se izprehajali znanost in umetnost. In pred strmečimi pogledi moje duše je letelo hrepenenje od izpolnitve do izpolnitve. Veliko je postajalo večje in Lepo večje — v čudežnem vrtu premagane lakote in čislane kruha...

Oj, Osamo, ljubimec bogov — tvoj vrt je lep! Oj — da smo žive cvetlice...

Veliko hrepenenje medli na zemlji...

gogi s pomočjo vaše nerazsodnosti, ki se še danes dajete zapeljivati, od kakega podrepnika delodajalcev kakor Nahtigal, ki se hoče kazati človekoljubnega, a je v resnici človeku poguben in delavcem sovražen iz dna svoje duše. Za kako sladko hinavsko besedo mu greste na limance in v boj sami proti sebi! Pribili bomo vse tiste, ki so v tem času igrali vlogo hinavcev in zapeljivcev na škodo delavske svete stvari, ter skrbeli, da jih bodo delavci spoznali kot take. Za danes naj vas samo vprašamo, osobito stavbene delavce, kaj imamo od tega, da smo dobili obrtno sodišče, in odgovor vam mora biti ta, da nič; še na slabšem smo kakor dosedaj, in to po vaši zaslugi, po vaši nerodnosti, ker ne poslušate onih, ki vam hočejo dobro, ampak one, ki vas tlačijo in moré in dannadan pritiskajo ob tla. Upamo pa, da bo čas prišel, ko bode spoznali svoje prijatelje in sovražnike. Da bi le ne bilo prepozno!

Zaveden zidar.

Iz štranke.

Shod goriških zaupnikov. Podpisani sklicuje na nedeljo, dne 29. novembra 1909 ob 9. dopoldne shod zaupnikov vseh krajskih organizacij na Goriškem

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo.
2. Nadomestna deželnozborska volitev v splošni kuriji.
3. Posvetovanje o ustanovitvi delavske hranilnice in posojilnice.
4. Posvetovanje o ustanovitvi mladeniške organizacije na Goriškem.
5. Raznoterosti.

Iz dnevnega reda je razvidno, da je shod jako važen, že raditega, ker ima določiti stališče in taktiko štranke napram nadomestni volitvi. Poroča se torej vsem organizacijam, naj gotovo pošljejo svoje zastopnike na ta sestanek.

Prostor shoda se naznani na posebnih vabilih. Za deželno organizacijo jugoslovanske socialno-demokratske štranke na Goriškem:

Josip Petejan, tajnik.

Shodi.

Jesenice. V nedeljo, 28. t. m. ob 3. popoldne je pri »Jelenu« na Savi ljudski shod z dnevnim redom: Draginja in politični položaj v Avstriji. Govori sodr. Etbin Kristan. Delavci se vabijo na obilno udeležbo.

Idrija. V nedeljo 28. novembra se vrši v Idriji pri »Črnem orlu« javen ljudski shod z dnevnim redom: »Draginja in politični položaj v Avstriji«. Govori sodr. Anton Kristan iz Ljubljane. Začetek shoda ob 9. uri dop. Pozivljajo se vsi prebivalci Idrije, da se udeležijo tega važnega zborovanja.

Sp. Idrija. V nedeljo 28. novembra pop. se vrši v Sp. Idriji v sobi rudarskega društva javen ljudski shod z dnevnim redom: »Vzroki obstoječe draginje v naših krajih«. — Govori sodr. Anton Kristan iz Ljubljane. — Začetek ob 3. uri popoldne. Pridite vsi, kmetje, obrtniki in delavci!

Domače vesti.

— **Klerikalce lomi jeza,** kakor že dolgo ne in to je vselej dobro znamenje. V četrtkovi številki sicer pripoveduje »Slovenec« svojim potrpežljivim bralcem, da smo mi hudi. To seveda ni resnično, ker nimamo prav nobenega povoda zato. Prav narobe! Veselimo se od srca, ko vidimo, kako divja katoliško trobilo in kako se delajo klerikalcem pene pred zobmi. In posebno se veselimo, ker je pobožna jeza tako umevna. Šele, ko je bila komedija končana, se jim je nekoliko zableščalo, kakšnega kardinalnega kozla so ustrelili s svojimi nedeljskimi shodi. Da se to razume, res ne bi bilo treba kdove kakšne množine možgan. Vsakemu normalnemu človeku je bilo jasno, da se je škof s svojo brošuro temeljito uredil. Edino, kar bi bili klerikalci mogli pametnega storiti, bi bilo to, da bi bili čimprej pokopali celo zadevo. In nam gotovo ne morejo očitati, da smo ovirali ta namen. Ker zavlačanje cele reči na noben način ni moglo etično učinkovati v javnosti, smo si naložili največjo rezervo, ki se le da misliti. Če ne bi bili premotrivali vse reči s tega višjega stališča, bi bili tudi mi lahko delali imenitne kupčije s škofovo seksualno modrostjo. Ampak klerikalci so bili tisti, ki se niso znali povzpeti na tako višje stališče. Oni so bili tisti, ki so dannadan polnili strani svojega »Slovenca« z debelo tiskanimi noticami o spolni pikanteriji. In končno so bili oni tisti, ki so začeli na vseh koncih in krajih sklicevati shode o škofovi brošuri. Če so se s tem blamirali, če so morali od svojih pristašev radi tega slišati neštete bridke besede, če so izgubili v marsikaterem kraju radi tega ugled in spoštovanje, naj se le sami primejo za nos. Če bi bili pametni, bi se jezili sami nad seboj. Če se pa znašajo nad nami, je to le dokaz, da sta jim oslarija, ki so jo napravili, in njen re-

zultat do dobrega zmešala pamet. Da niso imeli s svojimi shodi realnih namenov, je dokazovalo že število teh shodov. Naj je klerikalna stranka še tako velika, toliko zmožnih ljudi vendar nima, da bi lahko na šestdesetih shodih stvarno in čedno govorili o tako kočljivem predmetu. To bi si bili sami lahko na prstih sešeli; ker si niso, je gotovo, da sploh niso imeli čednih namenov. Kar se pa tiče našega shoda, nas pa vse »Slovenčev« lajanje nič ne razdraži; čim bolj zmerja in pljuje okrog sebe, tembolj nam dokazuje, kako velik je bil naš vspeh.

— **Zaradi kurioznosti** naj naši čitatelji še vidijo, kako zna mariborska klerikalna »Straža« resnicoljubno in objektivno poročati. Ta obscurni list piše o našem nedeljskem shodu takole:

Jugoslovanska soc.-demokratska konferenca se je vršila v Ljubljani minulo nedeljo in pondeljek. Na konferenco so poslali soc. demokrati svoje zastopnike iz Hrvatske, Srbije, Češke in tudi nekaj Nemcev. Poslušalcev so imeli jako malo, kar kaže dovolj jasno, da se naši slovenski delavci že zavedajo in ne stopajo več v internacionalni tabor rdečkarjev. Nastopali so razni govorniki, tako Nemec dr. Adler, ki je obečal nemško pomoč, Čeh dr. Šmeral si je privoščil dr. Šustersiča in srbskega kralja Petra, češ, da oba vladata nad Jugoslavi. Zaključil je zabavo Kristan, ki je udaril po dr. Šustersiču in po dr. Kreku ter po shodu v Unionu. Do največje in najbujnejše fantazije se je pa povzpел dr. Renner, ki je pripovedoval maloštevilnim poslušalcem kakor kakšen Karl May, da bo socialna demokracija zmagala nad Jugoslavi ter šla preko Carigrada v Malo Azijo, od tam v Perzijo, na tibetansko planoto, med Kitajce in na vse zadnje med Culukafre. Ta fantazija je pa že malo preveč v cvetju. Kaj pa če je hotel dr. Renner svoje tovariše zvoditi za nos? Vsi govorniki pa so bili edini v tem, da se Jugoslavi ne smejo združiti, ker bi jim potem izpodletela seveda vsa podlaga, kolikor jo imajo še pri njih.

Tudi tej neumni klobasariji ne dodajemo nič komentarja. Dovolj je, da so naši čitatelji poučeni, kako daleč sega klerikalna nesramnost.

— **Dr. Adler o jugoslovanskem vprašanju.** Predstavitelj avstrijsko-nemške socialno-demokratske štranke je na naši konferenci izvajal med drugim sledeče misli o jugoslovanskem vprašanju: To vprašanje je aneksija Bosne in Hercegovine potisnila v ospredje. Posledice aneksije so danes še niso pokazale in se še ne dajo pregledati, pripravljajo pa se ne le v vnanji politiki, temveč tudi v notranje političnem razvoju te monarhije. Kar pomenje aneksija za monarhijo in pa dinastijo, o tem si ne delamo sivih las, o tem naj razmišljajo Habsburžani. Na političnem obzorju se kažejo važni dogodki in pripravljajo se z zgodovinsko nujnostjo temeljita preobrazba Avstro-Ogrske. Te perspektive socialnih demokratov prav nič ne vznemirjajo; sedanji položaj v tej monarhiji je za razvoj proletariata silno ugoden, kajti socialna demokracija predstavlja edino resno združujočo in zbirajočo politično silo proti negativnim in razdiralnim tendencam meščanskih strank. Jugoslovanski socialni demokratje se morajo vreti z vso silo na agitatorično in organizatorično delo v svojem interesu in v interesu vsega avstrijskega proletariata; pri predstojetih novih tvorbah jim pripade nadvse važna vloga. — Jugoslovanska konferenca bo iztočišče važnih in potrebnih diskusij v avstrijski socialni demokraciji. Čimbolj se približuje reorganizacija te države, tem potrebnejše postaja, da detajliramo in izpolnimo brnski okvirni program. In na to nujno delo je jugoslovanska konferenca opozorila s svojim iniciativnim korakom.

— **Praktičen korak za kulturno edinstvo jugoslov. proletariata.** Sodr. Petejan je nasvetoval na jugoslovanski konferenci, da naj vse izobraževalne organizacije jugoslovanskega proletariata naročajo vse jugoslovanske liste; slovenske organizacije torej poleg slovenskih listov tudi hrvatsko in srbsko pisano časopisje. Priporočamo vsem slovenskim organizacijam, da ta praktični nasvet izvršijo in da tako v svojem delokrogu in med svojimi člani širijo poznavanje jezika, ki ga jugoslovanski proletarijat govori, in bojev, ki jih bojuje!

— **Posl. dr. Renner o jugoslovanski narodni enoti.** Iz daljših izjavanj sodruha dr. Rennerja na jugoslovanski konferenci povzamemo sledeče misli o jugoslovanski narodni enoti: Jugoslovanski narod je vladajoča birokracija razcepila in razdrobila na male koščke. Enoten jezik Jugoslovancov je neohoden prepogoj za znanstveno literaturo in za razvoj samostojnega kulturnega življenja. Enoten jezik ne izključuje individualne dialektične poezije, temveč jo napravi dostopno širšem krogu. V enotnem jeziku je zmerom nekaj umetnega; tudi nemški pismeni jezik je umeten in se danes v domačem življenju nikjer več ne govori; posreduje ga šola. Posamezna narečja se čedalje bolj diferencirajo in individualizirajo, v tem pa ni nobene kulturne škode za nemški narod, ki ga združuje enoten pismeni jezik. Enaka integracija se je izvršila tudi pri Čehih v minolem stoletju, ko je Jungmann speljal v enotno strugo šestere glavnih narečij, ki so se med seboj močno razlikovala. Predlagana resolucija je revolucionaren korak, kar postavlja živi interes živnega ljudstva nad zastarele državne uredbe, je socialističen korak v najboljšem smislu in je demokratičen korak, ker širi narodno družino.

Dober tek!

Zdrav želodec imamo in nič nas ne tiše v želodcu, nobenih bolečin, odkar jemljemo Fellerjeve odvajajoče rabarbarne praske z znamko »Elsapillen«. Pravimo Vam iz izkušnje, poskusite jih tudi vi, urejajoč blatenje in pospešujoč prebavo, 6 skaltijc franko 4 K. Izdeluje jih le lekarnar E. V. Feller v Stubi, Elsin trg št. 252.

— **Predavanje «Vzajemnosti»** od tedna do tedna jasneje prikazuje, da je sistematično izobraževalno delo med ljubljanskim in okoliskim delavstvom nujna potreba, na katero bo treba polagati vse večjo pozornost kakor doslej. Dočim je bil obisk prvi večer povoljen, se število poslušalcev množilo od tedna do tedna, tako da se zdaj že prav lahko meri z udeležbo drugih enakih priredb, kljub temu, da se doslej ni delala nobena posebna reklama. Vsa dosedanja predavanja so vrlo dobro uspela in so tako predavatelji kakor udeležniki z njimi lahko zadovoljni. Odboru se je posrečilo pridobiti novih predavateljskih moči, katerih imena že sama jamčijo, da bodo predavanja res vsestransko poučna in zanimiva. Prihodnje tedne bodo med drugimi nastopili gg. prof. dr. Pavel Grošelj, ki bo predaval v ciklu iz prirodoznanosti; sodni tajnik Fran Milčinski o vzgoji mladine; prof. Jos. Reiser o elektriki in brezžičnem brzojavu itd.; nadalje sodruga Anton in Etbin Kristan, ki obetata prav zanimive stvari. Svoja predavanja sta obljubila nadaljevati gg. ces. svetnik prof. Ivan Franke in dr. J. Demšar, katera oba pozna ljubljansko delavstvo kot temeljita in poljudna predavatelja. Čim bodo sredstva dopuščala, bo «Vzajemnost» povabila tudi izvenljubljanske moči na sodelovanje. Ledina je še nerazorana, delavcev pa tako malo! Kdor želi sodelovati, naj blagovoli naznaniti svoj naslov in predmet, o katerem želi predavati, naravnost na «Vzajemnost», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II. Predavanja se vrše vsak četrtek ob 8. zvečer v veliki dvorani «Mestnega Doma» in je vstop vselej brezplačen ter vsakomur dovoljen. Sodruge in sodruginje pozivljamo, da razvijejo za te priredbe čim najživahnejšo agitacijo.

— **Novo komedijo** bodo klerikali v nedeljo imeli v Ljubljani. Naslov ji je: Vseslovenski delavski shod. Zakaj ne? Zakaj se ne bi popovska kongregacija enkrat imenovala «Delavski shod»? Na vsak način bo pa stvar strahovito «resna». Začela se bo seveda pri Franciskanih. Prav dobro je, če bodo prosili, boga da bi jim dal malo pameti; samo precej skeptični smo in ne verjamemo, da jih bo uslišal. Potem bodo pa «zborovali». Kajpada na klerikalen način. Ob 9. dopoldne se baje začne drugi del komedije. Nekoliko se bo še zavleklo in okrog poldneva se zapoje izvincerkveni ite missa est. V tem kratkem času imajo ubogi udeleženci slišati kar dvanajst poročil. Če bi res trajalo vse skupaj tri ure, bi bilo torej za vsako poročilo petnajst minut. To bodo temeljiti referati! Blage ovčice bodo imele pravico, poslušati pa držati jezik za zobmi. Kajti najnavadnejša aritmetika kaže, da ne ostane za kakšno debato niti minute. Taki burki pravijo «delavski zbor». In taka tepčarija naj imponira zavednim delavcem!

— **Zanimiv članek o jugoslovanstvu** je v pondeljek objavila dunajska «Arbeiter Zeitung» iz peresa sodruga Jurja Demetrovića.

— **Uredništvo «Tobačnega delavca»** naznanja da izide list prve dni prihodnjega meseca (za november in december) kot agitacijska številka z najraznovrstnejšo poučno vsebino, ki prinese tudi krepak odgovor na nesramne napade «Glasnikov». Vsakemu iztisu bo priložena pristopna izjava, ki naj jo članice in člani vporabijo za pridobitev novih članov.

Sodrug, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vase glasilo. . . Agitirajte povsod za „Rdeči Prapor“!

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 26. novembra. Dve seji je doslej imel državni zbor, ne da bi se bilo zgodilo kaj resnično hudega. To je sicer še jako skromen začetek, toda začetek je in v klavernih avstrijskih razmerah mora biti človek že s tem zadovoljen. Obravnavajo se seveda nujni predlogi. Vendar je pa upati, da se ne bode debata po nepotrebnem zavlačevala; če hoče Slovanska enota doseči kak stvarni uspeh, tedaj mora sama gledati, da se ne bo le čenčalo o njenih predlogih, ampak da se pride čim prej do dnevnega reda, ki prinese politično debato, od katere je odvisno razjasnjenje položaja.

Sedaj je še v razpravi Kramarev nujni predlog o varstvu manjšin, z njim v zvezi se pa obravnavajo vsi predlogi, tičeči se narodnega vprašanja, torej tudi socialno-demokratski predlog, ki smo ga zadnjič objavili.

Na včerajšnji seji je poslanec sodrug Seliger utemeljeval ta predlog z obširnimi govori, ki ga objavimo v prihodnji številki.

Nadalje so govorili: Krščanski socialc Miklas, ki je povzdigoval zvezo z Nemčijo v deveta nebesa; nemški nacionalc Weidenhoffer, ki je izkušal opravičevati nemško-nacionalne izgrede po Nizjem Avstrijskem; Rusin Dnistrianskij, ki se je pritoževal, da izroča sedanji režim Rusine popolnoma Poljakom.

Poslanec sodrug Nemeec je izjavljal, da nihče ni toliko grešil nad delavnostjo parlamenta kakor vlada sama. Omenjal je protičeške demonstracije na Dunaju, pri katerih je držala pot naravnost v ministrske pisarne. Te demonstracije so dobile značaj

plenitve, vlada je pa, ko so se zgodile prve plenitve, zaprla češke šole. Seveda se je zato odprla češka cerkev. To bi moralo biti v svarilo tudi nemškim meščanskim strankam. Omenjal je nadalje preganjanje čeških socialnih demokratov; v Pragi se je ustanovil poseben tiskovni kabinet. Češke organizacije, ki obstojajo že desetletja, se razpuščajo in funkcionarji se stavljajo pod obtožbo. Ko se je govornik enkrat pritoževal pri ministru, se mu je reklo, da je mnogo nesposobnih državnih pravdnikov. Najbolj nezmorni ljudje se pošiljajo v Prago, da bi nas smesili. — Nerešeno narodno vprašanje v Avstriji ovira ves socialni in kulturni napredek. Vlade se ne izkušajo gledati na svoje sposobnosti, ampak z ozirom na svojo narodnost. Radikalizmu in šovinizmu ni nobeno sredstvo preslabo. Najnižji instinkti se zbujaajo, najbolj sumljivi subjekti postajajo narodni junaki, vsa lopovščina postaja junaštvo, če se ji obesi plašček varstva narodne posesti. Narodno vprašanje se mora rešiti v vzajemnem sporazumu, pri čemur ne sme biti nobenih gospodskih in nobenih suženjskih pravic. Čim prej se napravi red, tem bolje bo za državo in za njene narode. V času, ko zahteva celo v Perziji narod svobodo, se nima žugati, ampak porabiti se morajo vsa sredstva, da se napravi red in da dobi država čvrsto podlago za razvoj. To se ne more zgoditi drugače, kakor z izpopolnitvijo demokracije, v kateri je tudi edina rešitev narodnega vprašanja. (Živahno odobravanje.)

Krščanski socialc Lang je govoril o ogrskem vprašanju; Rusin Kurylovič je omenjal, da je Bienerthova vlada Slovanom sovražna, vsled tega nesposobna za rešitev narodnega vprašanja. Grafenauer je govoril o koroških razmerah. Nadalje so govorili še češki radikalec Choc, češki agrarec Kotlař, nemški nacionalc dr. Roller.

Vložilo se je še nekoliko interpelacij, potem se je zaključila seja.

Dunaj, 26. novembra. Na današnji seji se je nadaljevala debata o nujnih predlogih, tičečih se narodnega vprašanja. Vpisanih je toliko govornikov, da bo imela današnja seja opraviti samo s to debato. Doslej so govorili nemški radikalec Malik, češki radikalec dr. Baxa in nemški radikalec dr. Stransky.

Dunaj, 26. novembra. Nemški poslanec dr. Pergelt je vložil predlog, da naj se vladni načrt o rešitvi češko-nemškega vprašanja brez prvega citanja odkaze odseku. Ta predlog se ne vjema z določbami poslovnika, a Pergelt si ni dal dopovedati, da naj ga umakne. «Slovanska Enota» je sklenila, glasovati proti temu predlogu. Sklenila je pa tudi glasovati proti predlogu Levickega, da naj se reši jezikovno vprašanje s posebnim državnim zakonom. (Ali je gospode od «Slovanske Enote» popolnoma zapustila pamet? Tem večnim gobezdalom bi bilo že primerno, da bi «reševali» narodno vprašanje od vasi do vasi. Polagoma se bo ljudstvu vendar zdanilo, da svojat noče rešiti narodnega vprašanja, ker se krmi z narodnimi prepri.)

Gospodarska kriza. Dunaj, 26. novembra. «Socialno-demokratska korespondenca» javlja: Danes je prišla iz sedmih članov obstojajoča deputacija tovarn za lokomotive in vagoni z Dunaja, Floridsdorfa, Dunajskega Novega Mesta, Linca in Prage v parlament, da se pritoži radi odpuščanja delavcev, katero so povzročile nezadostne naročbe železniškega ministrstva. Poslanci Adler, Seitz, Pernertorfer in Beer so predstavili deputacijo železniškemu, finančnemu in trgovinskemu ministru ter so naglašali, da je nujno potrebno, takoj naročiti vozni sredstev. Opozarjali so, kakšen obseg je že dobilo odpuščanje delavcev. Na vprašanje dr. Adlerja je izjavil finančni minister, da se naročbe niso preklicale, samo izdala se niso naročila. Ministrski predsednik je opozarjal, da državna naročila ne bi zadostovala, da bi imeli v podjetjih vsi delavci dela; potreben bi bil tudi izvoz, ki je pa preprečen vsled trgovinsko politične osamljenosti, v katero je prišla država.

Boj v angleški gospodarski zbornici. London, 25. novembra. V gospodski zbornici je govoril lord Rosebery, ki je ostro polemiziral z lordom Lansdownom in razglašal, da postavlja gospodarska zbornica svoj obstanek na kocko. Proračunska razprava se je nadaljevala. Vpisanih je toliko govornikov, da se debata ne bo mogla zaključiti ta teden.

Kralj Ferdinand v Beogradu. Beograd, 26. novembra. Včeraj popoldne je došel Ferdinand v Beograd in je obiskal kralja Petra v konaku. Poset je bil privatnega značaja. Zvečer se je Ferdinand odšel proti Sofiji.

Strupljene častnikov. Dunaj, 26. novembra. Policija naznanja, da je prišla na sled hudodelcu, ki je pošiljal generalstabinim častnikom pilule s ciankalijem. Pozna baje že njegovo ime in bivališče ter ga da aretirati. Osumljenec je baje nadporočnik v Krakovem.

Umetnost in književnost.

: **Slovensko gledališče.** V četrtek se je na ljubljanskem odru uprizoril znanega ruskega

pisatelja Čehova «Stric Vanja», žal, le s srednjim, deloma celo s prav slabim uspehom. To velja v prvi vrsti za udeležbo. Gledališče je bilo tako prazno, da je bilo kar žalostno. Mogoče, da je nekoliko vplival datum. Vendar se nam pa zdi, da se pri nas le nekoliko preveč protežira opera z opereto, vsled česar pojema zanimanje za dramo, ki bi na edinem gledališkem zavodu pač morala biti na prvem mestu. Verjetno je, da je slaba udeležba nekoliko učinkovala na igralce. Bili so pa tudi še nekateri drugi nezadovoljivi momenti. Splošno se je igra preveč razvlačila. Najti pravi tempo, je v tej drami kajpada težko. V prvem aktu se mora izražati vsa dogočasnost, potrnost, apatija; pozneje, ko se razvija dejanje, se mora tudi izvajanje pospešiti in nekoliko dvigniti, tako da soseže v tretjem dejanju kulminacijo, s katere zleze potem zopet navzdol. Najbolji v ensembu je bil gospod Nučič, ki se letos lepo razvija; svetovali bi mu pa, naj se ne naslanja preveč na vzore, ampak naj izkuša, ustvarjati sam iz sebe. Stricu Vanji se je že preveč poznal Borštnikov zglede. Gospa Borštnikova kot profesorjeva supruga ni bila prav disponirana; to se ji je poznalo, ker je bila njena igra neenotna. Vlogo profesorjeve hčerke Sonje je dobro interpretirala gospodična Winterova. V zdravnikovih vlogi je debitiral gosp. Motyl, žal, da ne srečno. Bil je nerazumljiv in nekoliko okoren. Treba ga bo videti še v drugih vlogah, preden se bo mogla izreči sodba. Profesor gosp. Skrbinska je bil dobro zasnovan, izražal je le premalo rutine. gosp. Bohuslav se je pa zmotil; njegova figura je bila pač zanimiva, ali se ni vjemala z obubožanim posestnikom; ponižnost je bila prevelika. Dobro je opravila svojo nalogo gospa Bukškova, gospa Juvanova je pa premalo vložila v svojo mater. Upajmo, da bo pri reprizi bolje.

Društvene vesti.

«Vzajemnost» je pravkar prekoračila število 250 članov, kar dokazuje, da si je v kratkem času svojega obstoja pridobila med ljubljanskim delavstvom vseobče simpatije. S posebnim zadovoljstvom pa bode konstatirano, da pristeva društvo svojim članom tudi precej akademskih naobrazencev, ki mu obetajo biti v vsakem oziru v vrlo pomoč. Vendar pa je še mnogo sodruginj in sodrugov, ki jih pogrešamo med člani; te prosimo, da čim prej store svojo dolžnost. «Vzajemnost» goji še dalekosežne načrte, katere pa bo mogoče izvršiti le, če se število njenih članov podvoji, potroji itd. Odbor se pravkar peča s snovanjem velike izposojevalne in študijske knjižnice, ki naj bi po možnosti obsegala vsa slovenska, pa tudi druga, na naše slovstvo se nanašajoča dela. V ta namen že sedaj prosimo vse sodruge in prijatelje našega gibanja, da pri prijateljih in znancih nabirajo knjige ter jih podarijo «Vzajemnosti». Sprejmejo se knjige kateregakoli jezika in kakršnekoli vsebine; društvo jih da popraviti na svoje troške, če so kaj pokvarjene. Sodrugji in prijatelji, na delo!

Program «Vzajemnosti» v Ljubljani za prihodnji teden od 28. novembra do 4. decembra 1909:

- Ned. 28. nov.:** Plesne vaje. Vodja št. Dražil. Hafnerjev društveni salon ob sv. Petra cesti št. 47. Od 2. pop. do 7. zvečer. Pristojbine za člane 40 vin., za nečlane 60 vin.; gospodične proste.
- Pond., 29. nov.:** Delavska šola. Predmet: Socializem. Poučuje E. Kristan. Društvena soba, Selenburgova ulica 6/II. Od 8. do 10. zvečer. Beležnice (knjižice) je prinesli seboj.
- Torek, 30. nov.:** Seja dramatičnega in plesnega odseka. Društvena soba, Selenburgova ulica 6/II. Začetek točno ob 8. zvečer.
- Sreda, 1. dec.:** Dramatična šola. Poučuje E. Kristan. Društvena soba, Selenburgova ulica 6, drugo nadstropje na desno. Začetek ob 8. zvečer. Vloge je prinesli seboj.
- Četr., 2. dec.:** III. redno javno predavanje o predmetu «Karteli in delavstvo». Iz prijaznosti predava g. Rudolf Seg. Velika dvorana «Mestnega Doma». Začetek točno ob 8. zvečer. Vstop vsakemu dovoljen.
- Petek, 3. dec.:** Delavska šola. Predmet: «Društvena organizacija, zadrugništvo in zadrugno knjigovodstvo». Poučuje Anton Kristan. Zborovalna dvorana Stok. tajništva, Selenburgova ulica 6/II. Začetek točno ob 8. zvečer. Rekvizite je prinesli seboj.
- Sobota, 4. dec.:** Sea osrednjega odbora. Mala soba pri Hafnerju. Začetek točno ob 8. zvečer. Prosi se za točnost in polnoštevilno udeležbo.
- Opomba:** Priglasil v posamezne oddelke posamezne delavske šole ter v risarski in dramatični tečaj se sprejemajo še tekoči teden; pozneje se bo sprejem izvršil le, če bo to dopuščal prostor.

H. Suttner

Ljubljana :: Mestni trg

razpošila ure, zlatino in srebrnino na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slovensko trdko. — Veliki novi cenik zastoj.

Novost: Ploščnata, tanka, prava nikelnasta Anker-Roskopf ura na 6 karmov, pokrovi ostanejo vedno beli, prav natančno 36 ur idoča K 4.50. — Srebrne ure od 6 K naprej. — Večletno jamstvo. Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj. — Veržice s slov. trakovi: nikelnasta K 1.20, srebrna K 5.—. 29

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo

Gostilna „pri Kroni“ Gradišče št. 7

se priporoča slavnemu občinstvu. Točijo se najboljše domača vina po zmernih cenah. Na razpolago je kegljišče. Dobra gorka in mrzla kuhinja.

Sprejmejo se tudi gospodje na hrano.

S spoštovanjem

Peter Stepič
gostilničar in vinotržec.

Kavarna „Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

50 % prihranka

na stroških v gospodinjstvu in vobče trdno zdravje dosežejo v rodovini tiste gospodinjke, ki kupujejo namesto kave, čaja, sladnega čaja i. t. d. najboljše in najcenejše hranivo, imenovano

Sladin

i. j. dr. Trnkoczyja sladni čaj. Sladinu je treba dodajati malo mleka in sladkorja, zaradi tega se pri njem mnogo prihrani. En zavoj $\frac{1}{4}$ kg velja 50 vinarjev. Po pošti pošiljamo najmanj pet zavojev. Glavna zaloga v Ljubljani, lekarna Trnkoczy.

Modna trgovina.
P. MAGDIĆ
Ljubljana
nasproti glavni pošti

priporoča: 35-31

vse modne in nakitne predmete, potrebščine za krojače in šivilje, damsko perilo, bluže, hišne halje, spodnja krila, narodne vezenine,

zastave, trakove in znake.

Klobuke za dame in deklice.

Potrebščine za modistinje.

Popravljanje damskih klobukov.

Posebni oddelek : za gospode :

Vse vrste klobukov za gospode in otroke, tkano barvasto in belo perilo, kravate, rokavice in vse športne in toaletne predmete.

Zahtevajte
po vseh gostilnah,
kavarnah in
brivnicah

„Rdeči Prapor“

Če kašljate

če ste hripavi, če težko dihate,
če se ponoči potite, če ste zaslimeni,
če ste rahoden, če čutite bolečine

v prsih, potem je to znak, da ste se prehladili ali si nakopali influenco, vendar je to lahko tudi resnejšega pomena. Priporočamo se torej, da se take pojave pravočasno omej. V to svrhu se rabi od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilo **Örkenyev sirup iz lipovega medu**. Steklenica Örkenyevskega sirupa iz lipovega medu za poskušnjo stane K 3.—, velika steklenica K 5.—, 3 steklenice se dobi za K 15.— franko po povzetju samo od „Lekarne apostolov v Budimpešti“, Josefsring 64, depot 31.

Delavski žepni koledar za leto 1910

je ravnokar izšel.

Cena 80 vln., po pošti 10 vln. več.

Naročila in denar je poslati

Upravi „Rdečega Prapora“ v Ljubljani.

Najboljši češki nakupni vir.

Cene posteljno perje.

1 kg sivoga puljenega 2 K, bolj-
čega 2 K 40 h; polbelega 2 K 80 h;
belega 4 K; belega, puhanega 5 K
10 h; 1 kg velefinega, snožnobe-
lega puljenega 6 K 40 h, 8 K;
1 kg puha, sivoga 6 K, 7 K; be-
lega finega 10 K; najfinejši prsi
12 K puh. Kdor vzame 5 kg dobi franko

Izgotovljene postelje

z gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nan-
kinga, pernica, 180 cm dol., 116 cm široka, z dvama zgla-
vnima koma, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napolnjen z novim;
sivim, jako stanovitnim puhaštim posteljinim perjem 16 K,
napolnjen 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K,
14 K, 16 K; zglavnice 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po
povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali
zamenjati franko. Za neugajajoče se povrne denar.

S. Benisch, Deschenitz št. 758, Češki les

(Böhmerwald). — Ceniki zastoj in franko. 15—13

Ustanovljena 1847.

52—50

Ustanovljena 1847

Čovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 :: LJUBLJANA :: Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in go-
sposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, kimnati modroci, otroški yozidki i. t. d.
Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Največja zaloga,

najboljša in najcenejša trdnost za
naročevanje ozir. nakupovanje!

Čopidov za pleskarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje.

Lakov, pristnih angleških za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$
in 1 kg. 104—104

Jantarjeve glazure za podo. Edino trpežno in naj-
lepše mazilo za trde in mehke podo.

Voščila, štedilnoga, brezbarvnega in barvastega za
podo; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravljena za vsakovrstne prevlake.

Brunolna za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

Maslobo za usnje.

Oljnatih barv, priznane najboljše.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, kranjskega.

Steklarskega kileja, pristnega, zajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbolineja, najboljše.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstenih in rudninskih.

Kileja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorci za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno
i. 1892.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Ustanovljeno
i. 1892.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kileja.

Ali ste že dobili fonograf zastoj?

Da povsod vpeljem svoje izborne najno-
vejše valjarje, imenovane „Goldhart“, sem se
odločil, da razdelim 2500
fonografov. Zahtevajte prospekt,
obnem vpošljite 10 vinarско znamko in lahko
prejmete zastoj in colnine prosto krasen
koncertni fonograf. 6—3

I. fonografski uvoz L. Löwin
Dunaj VI., Gumpendorferstrasse 111.

Kupujte šolske potrebščine

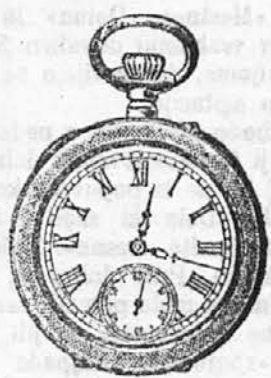
le v trgovini s papirjem

Ivan Vrečko

Ljubljana, Sv. Petra cesta 31.

Zaradi preselitve 10 % popusta.

Ceniki zastoj
poštne prosto!

Pozor!

Kdor želi imeti dobro
uro, naj jo zahteva z
znamko „Union“, ker te
ure so najbolj trpežne in
natančne. Dobe se pri:

Fr. Čudnu
urarju in trgovcu
v Ljubljani

delničar in zastopnik
švicarskih tovarn
„Union“ v Biel in
Genovi. 40—33

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

52—1

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso
z velikim uspehom porabil, katero iz srca
priporočam v veliko korist vsaki družini
ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim,
blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše
tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posesnik in premirani medvedji
lovec v Koritnicah, pošta Knežak
pri št. Petru na Krasu.